

Kazatel: Josef Hurta**Písně:** 19, 778, 716, 406**Čtení:** Jr 36, 1 – 8

Text: Jr 45 *Slovo, které promluvil prorok Jeremjáš k Bárukovi, synu Nerijášovu, když psal tato slova z Jeremjášových úst do knihy ve čtvrtém roce vlády Jójakíma, syna Jóšijášova, krále judského. "Toto praví Hospodin, Bůh Izraele, o tobě, Báruku. Řekl jsi: »Běda mi, neboť Hospodin přidal k mé bolesti ještě starost. Do zemdlení vzdychám, a odpočinutí nenalézám.« Toto mu povíš: Toto praví Hospodin: Hle, bořím, co jsem vybudoval, vyvracím, co jsem zasadil, celou tuto zemi! A ty bys chtěl pro sebe usilovat o veliké věci? Neusiluj. Neboť hle, já uvedu zlo na všechno tvorstvo v ní, je výrok Hospodinův, ale tobě dám jako kořist život na všech místech, kamkoli půjdeš."*

Když král Jóšijáš v 7. stol. před Kristem provedl v Izraeli náboženskou reformaci, všichni si mysleli, že teď bude všechno v pořádku. Ale po každém duchovním probuzení přichází pokušení duchovní pýchy. Izraelci si mysleli, že jsou nyní už dostatečně zbožní, protože měli opravený chrám, slavili znovu zapomenuté svátky, četli Boží zákon. Ovšem pak, za vlády krále Jójakíma, se Judsko dostalo do mezinárodního tlaku, poněvadž se nacházelo uprostřed válečného střetu dvou světových mocností – Babylónské říše a Egypta. Lidé v Judsku si však mysleli: „Nám nic nehrozí. Hospodin nás ochrání. Má tu přece svůj chrám, pravidelně se v něm konají bohoslužby, přesně podle Zákona.“ Jenže tam, kde se začne spoléhat na tyto vnější věci náboženské víry a zapomene se, že důležitější je, jak člověk skutečně žije a jak se rozhoduje ve všedních, a také občanských neboli politických záležitostech, pak veškerá paráda náboženských obřadů je k ničemu a veškerá zbožnost je jen falešná. To v té době zjevil Pán Bůh proroku Jeremiášovi, a ten začal lidem připomínat: „Nespolehejte na chrám! Nebude vám nic platný, jestliže se celým srdcem neobrátíte k Hospodinu. Čiňte pokání a polepšete svůj život.“ Lidem se však takové kázání nelíbilo a Jeremiášovi kázat zakázali.

Ale Bůh si přesto našel cestu, jak zvěstovat lidem své slovo. Jeremiáš měl věrného pomocníka ve svém písaři. Jmenoval se Báruk. Tomu Jeremiáš Hospodinova slova nadiktoval a poslal Báruka, aby je v chrámu přečetl. V Izraeli byl totiž právě vyhlášen půst a v chrámu se sešlo množství lidí.

Půst, jak víme, je projevem pokání. Půst znamená pokoření se před Bohem. Ale lidé, kteří slavili půst, už vůbec nečekali, že by také mohlo zaznít Hospodinovo slovo, které by po nich žádalo, aby pokání také skutečně činili. Prostě je postní období jako každým rokem v tuto dobu, protože staré zvyky se mají dodržovat. Ale teď najednou vystoupil v chrámu Báruk a narušuje poklidný půst nějakým kázáním o pokání.

V zájmu objektivity je ovšem třeba říci, že na některé lidi Bárukova slova skutečně zapůsobila. Dokonce i tzv. velmožové tím byli osloveni. Nikoli však král Jójakím. Ten, na znamení, že se necítí být vázán slovem nějakého proroka, postupně celý svitek spálil v ohni. A tím spálil i veškeré naděje na mír.

Nyní se ale soustředme na tu část textu, který jsme četli jako základ pro kázání. Celá ta 45. kap. Jer. má jenom pět veršů, a je to proroctví určené překvapivě právě samotnému písaři Bárukovi. Skoro jakoby se do toho kontextu vůbec nehodilo. Jeremiášova proroctví se přece týkala vrcholné mezinárodní politiky a najednou tu máme kratičkou kapitolku se zcela osobním soukromým sdělením. Zkrátka, Bůh ve svém zájmu o celý svět rozhodně nezapomíná na jednotlivce. Postava písařova většinou stojí v ústraní nebo zůstává úplně skryta. Písař Báruk z této anonymity vystupuje.

Víme o něm, že Jeremiášova proroctví veřejně předčítal v chrámu, a dokonce byl nařčen, že sám podněcuje Jeremiáše, aby lidu prorokoval Boží soud. Jako Jeremiášův věrný druh a vlastně jeho tiskový mluvčí, nemohl zůstat v anonymitě a zaujímat nezájmový postoj. Byl Jeremiášem vtažen, zaangažován do zápasu o Boží lid. Nemohl si říci: „Já nic, já jsem jen písař“. Dění kolem sebe prožíval spolu s Jeremiášem velmi intenzivně. On nejlépe ze všech znal Hospodinova slova o soudu. Vždyť je vlastnoručně zapisoval. Ale dočkal se jenom toho, že král jeho svitek rozřezal a vhodil do ohně. Jaké to asi pro něj bylo?

Spolu s Jeremiášem horlil pro poslušnost Božího slova. Jistě mu nebylo lhostejné, jak lid na Boží oslovení reaguje. Ale tím, co kolem sebe viděl, musel být dost sklíčený.

Báruk viděl, že snaha přivést lidi k pokání se jeví jako zcela marná. Když se jeho kniha dostala do rukou krále, ten ji demonstrativně spálil. Kdo by v takové situaci nepodlehł beznaději a depresi? Když se usilovně snažíte o dobrou věc a někdo vaši práci zmaří, kdo by v takové chvíli nepodlehł zoufalství? Báruk ovšem viděl nejen marnost své práce, ale především hrozbu zhouby, která se na celý lid žene. Svůj úděl nesl těžce. Na jedné straně vnímal nutnost a potřebnost toho co dělá, na druhé straně měl z toho pocit marnosti.

V tomto rozpoložení dostává Báruk od Hospodina zcela osobní slovo, určené přímo pro něj. A je to slovo potěšení a povzbuzení: "Toto praví Hospodin, Bůh Izraele, o tobě, Báruku. Řekl jsi: »Běda mi, neboť Hospodin přidal k mé bolesti ještě starost. Do zemdlení vzdychám, a odpočinutí nenalézám.« Potěšení je už v tom, že Hospodin ve svých soudech nepřehlédł Bárukovo vzdychání a nařikání. Sesílá mu zcela osobní vzkaz: „Toto praví Hospodin: Hle, bořím, co jsem vybudoval, vyvracím, co jsem zasadil, celou tuto zemi! A ty bys chtěl pro sebe usilovat o veliké věci? Neusiluj. Neboť hle, já uvedu zlo na všechno tvorstvo v ní, je výrok Hospodinův, ale tobě dám jako kořist život na všech místech, kamkoli půjdeš." Je to zvláštní slovo. Bůh jakoby říkal: „Vždyť i já jsem z toho nešťastný, že musím zbořit, co jsem sám vybudoval. I mě se zdá moje práce marná. To, co jsem s velikou péčí zasadil, teď musím vyvracet. I mě jímá lítost na tím, že to tak je. Celou tuto zemi, kterou jsem slíbil svému lidu jako zemi zaslíbenou, tu nyní podvracím. Komu by z toho nebylo smutno! Já sám bořím své dílo. A ty bys v této chvíli chtěl usilovat pro sebe o velké věci? Když sám Bůh musí zanechat své úmysly a musí zbořit, co vystavěl?

Jsou chvíle či celá období, kdy nezbyvá, než upustit od vzletných plánů a neusilovat o věci velkolepé a příjemné. Jsou chvíle, kdy je třeba konat i nevděčnou práci s nezaručeným výsledkem. „Neboť hle, já uvedu zlo na všechno tvorstvo, je výrok Hospodinův. Ale tobě dám jako kořist život na všech místech, kamkoli půjdeš.“

Slyšíte? V den Hospodinova soudu bude velikým Božím milosrdenstvím, když Bárukovi zachová život. Je to málo? Bůh zachová Bárukovi jen ten holý život. Neuchrání ho ode všech protivenství, která ho ještě čekají. Báruk zakusí mnohá příkoří. Ale bude mu zachován život. Pokud je klid a mír a nic nehrozí, tak lidem se často zdá holý život málo. Chtěli by víc. Když už žiju, tak co nejlépe, co nejpo-hodlněji, kvalitně, lidé chtějí dobře bydlet, chtějí dobře pracovat, dobře vydělávat, dokonce i něco velkého vykonat, pro sebe, pro společnost, chtějí usilovat pro sebe o veliké věci. Ale holý život?

Jenže Báruk se nachází v době Božího soudu. Takové soudy přicházejí i dnes. Pak je ale třeba, abychom si uvědomili, že i zachování holého života je v té chvíli projevem Božího milosrdenství. Dnes se ale někteří lidé s tím holým životem nespokojují, a chtějí víc, chtějí být někým odškodněni za způsobené útrapy. Ale když přicházejí na svět Boží soudy, je to snad málo, když mi Bůh ze své milosti daruje život?

Dnešní svět se nachází v podobném stavu jako kdysi Judsko. Jestliže nám Bůh dosud dává život, je to milost. A také dostatečný důvod, abychom děkovali za dar života i tehdy, když se musíme zříci jeho požitků, pohodlí a radostí.

Modlitba: *Pane Bože, chceme být vděční za vše, co nám dáváš. Děkujeme ti, že i uprostřed tvých soudů na nás pamatuješ a nezříkáš se nás. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane Ježíš Kriste, posiluj víru své církve, že jsi Pánem světa. Posiluj naši důvěru v tebe jako našeho Spasitele. Posiluj všechny klesající a sebnuté napřímuj. Posiluj všechny, kdo usilují o záchranu životů, kdo v bezesných nocích bojují za uzdravení nemocných a raněných. Slyš naše přímlovny za lidi ve válečných oblastech. Modlíme se za mír pro Ukrajinu. Tvá moc sabá dál, než zač máme odvahu prosit. Modlíme se i za lidi, kteří už nevěří ve tvou dobrotivost. Smiluj se nad nimi a dej jim poznat, že je máš ve své náručí. Prosíme za moudrost pro státníky, lidské vládcy a všechny, kteří mají v rukou moc, abychom mohli žít tichým a klidným životem v opravdové zbožnosti a vážnosti. Pane Ježíši Kriste, buď tvá milost s námi nyní i navěky. Amen.*